

چارشانبا — ۱ حزیران ۱۹۲۷

جلد: ۸

دردنجی سنه — نومرو ۸۷

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
بوردي ياننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی تحریک

آبونه شرائطی: سنه لکی ۲۵۰،
آلتی آیماغی ۱۲۵، فوق العاده
نسخه لر ایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشدور.

مجموعه مزه یثنتجه طبعی تنسیب
ایدله بن اثرلر اعاده ایدلمز

هر آیهك برنجی داوره بشنجی کونلری هیقار، علمی، ادبی، اقتصادی، حرفی مجمر عددور.

دیرکن فاروق نافذی، یحي کالک پيکي
حالنده تصور اېته مک امکانی یوق کیدر .
ایشته بو فکری تأیید ایدم جک دیگر بر
مثال که ، آیدینلغنده ، شاعر اکنک ایلک
دمارنده فاروق بوتون روحیه حلول ایدم
یحي کالک چهرمی سه زیلیر :

ایچیز باندی کیدن سلطانن
بر آت اوستنده چقارکن خاندن
یولی ایتکندی اوزون بر فریاد ...
سارمادن کولکه خزان آفتمانی
زده طاندق بو جیاتک نمی ،
او زماندنیری ایتدک سنی یاد !

« شرقک سلطانلری ، کولکدن کولکه ،
دیکلنیدن » عنوانی اثرلری وجود کتیر برکن
فارون نافذ ، دینیه بیلرکه ، اک جوق یحي
کاله رام اولمشدی ، فقط ادعا ایدیه مرکز ،
شاعری بوصیرالزده یحي کالدن باشقا تأثیری
آلتنده برافش کیمسه یوقدی . بزه کوره
یحي کالدن صورکا فاروق اوزرنده مؤثر
اولان جناب بکدر . فاروقک جناب بکله
معنوی مناسبی ، اثرلرنده پک بارز ایزلر
چیزمه مشهده ، ینه « چوان چشمه سی »
شاعرینک ادبیات جدیده استادنن خیلی
استفاده ایدینی حقه قدر .

زی استاد خیال ایدتی ازلدن فاروق
مست اسلوب کر زبان اولدینور
دیمکه فاروق نافذ بونی بالذات اعتراف ایتش
دیکمیدر ؟

شاعر لکنک ایلک دورلرنده ، احتمالکه
فاروق نافذی تقوؤذی آلتنده سوق و اداره
ایدن دیگر بعضی عامللرده وارد ، مع مافیه
بونلر ، شاعرک تشکل و انکشافنده یحي
کال ايله جناب قادار بویوک بر وظیفه اشا
ایده مه شلرد . بو اعتبار ايله فلن اولونورکه ،
فاروق ، بو ایکی استادک رخله سی اوکنده
یتشدی ، فیضی اونلردن آلدی . کندیبی
« دیکلنیدن » اسملی شعر مجموعه سی یحي
کاله تحاف ایدم برکن اوکا خطاباً : « جنابه
فکرتدن صورکا ادبیاتزده ایلک مرحله
سن اولدک ، معارضلرک نه دیرلر سه دیسینلر ،
سنسنت شعره کتیردیکک ذوق تاریخ اک
مستنا ذوقلردن قیدایدیور . بن اسمی سندن

تحلیل و تنقید

جوبانه چشمه سی

فاروق نافذ پک شعر مجموعه سی ،
استانول ۹۲۷ ، ناسری : یکی
شرق کتبخانه سی ، ۱۱۰ صفحه .
عزیز شاعر فاروق نافذک بر قراج آی
اول جیقان شعر مجموعه سی ، شیمیدی به
قادار تدقیقه تشبیه ایدم بولونمادی ؛
حالبوکه جوق وعده کار اولان یازیرنده یکی
بر روزکار حالنده اسنه حسلبله ذوقزه
آری بر چشینی طاندیران فاروق تتبع ،
ادیانزک ، صوکه صفحه سنده آلدینی استقامتی
تعینه ، عینی زمانده هنوز مظلم بولونلر
آراستنده بولونان استقبالی اوزاقدن اولسون-
تخمینه مدار اولاجنی جهته لازم وفائده لیدر .
فاروق نافذ ، یکی ادبیات نسلی ایچنده
سیاسنت خطلری اک زیاده بلرمن ، شعری
اولغونلاشمه اک فضله یاقلاشان شاعر در .
عمومی حریک بدایتنده ایلک یازیرلی نشر
ایدمرکن طانیدیمز فاروق ، او زماندنیری
بولنده انی ایلرله مش ، آرتق بوکون صنعتک
متوجه اولدینی نقطه ، تمایله دیکسه بیله ،
اولدیمه تیلر ایتشدیر . فاروقک « شرقک
سلطانلری ، کولکدن کولکه ، دیکلنیدن »
اسملری آلتنده طویلو بولونان شعرلرله
« چوان چشمه سی » آراستنده موجود اولان
فرق ، بو حقیقتک واضح و انکار اولونامیه جق
و یقینه سیدر .

« چوان چشمه سی » ندن اول جیقان
کتابلرینه نظر آفاروق نافذ ، صنعتک آیدملری
تنظیم ایدمه مش ، بولنی بولامش بر
استعداد حالده کورونور . فی الواقع بو اثرلرنده
او ، کندیبی اطرافنده کیرک تأثیریه قایدیرمش ،
شمرنک آهنگ و معناسنه ، جاذبه سنه
طوولودینی قدر تیرک حرارتی سر یتشدیر . مثلاً :

مالکانه گه بر چو جوق سسی وار
که بوکون دیکلرک فارانلقده ؛
قویو بر کولکه ساردی بکیزیزی ،
سنی کوز یاشیرله آکدیده .
ینه قارلرده کندی کندیزه
سر سیری خطو لوله بول جیزدک ،
سنی تول پرده لده کورمک ایچین
کچه بوللرده هیچتران بزدک .

هنر ایشاندیر نمونر :

بوکون آتک اویتدر
بوکم بوغدا ی اویتدر
اولیه کوکل ورمه
کیدر آوه اونوددر

§

مکتشم خارلنسن
صو دوکاک تله نلشن
نه کوزم یازی کورسون
نه یارام تله نلشن

§

قله دن ایش اوماز
خام دیمر کوموش اوماز
اودان سوز وریده
صو کاردن دونوش اوماز

داهاز یاده بللی ایتشدیر . « خاستان وکستان » ک
انتشاردن صورکا احمد حکمت لسانده
ساده لکه ، آجیقلمه ، کوروشده دوغرولمه ،
دووش و دوشونوشده یوکسه لکه ، درینلکه ،
انجه لکه اهمیت وردی . ادبیاتک یالکیز
محدود منورلر زمره سنه خاص بر او یونجاق
اولادینی تسایم ایدم لک بوتون ملته خطاب
ایدن اثرلرک وجودیه لزوم کوردی ، مثلاً
یوکسه لسی ایچون چالیمنی شاعرلرک ایدیرلرک
بورجی ییلدی . خلقلک دوغوسنی ، روحنی ،
استعدادنی هیچه صایارق یازیران اثرلرک
قیمتی اولما جقنی ، بنوع اثرلرک یاشایمه جقنی
ادعا ایدتی و نهایت بوتون فکرنی شو جله
ایله ایضاحه چالیدتی : « بو عصر ملات
و وضوح عصریدر . بناء علیه ادبیاتزک
واضح و میلیرور بر ادبیات اولسی ضروریدر ،
احمد حکمتک اثرلری ، اوکا استقباله
بالخاصه میلیرورلکی دولایسیله معنوی بر
حیات تأمین ایدم جکدر . بناء علیه قیمتی ادبی
لکسمز عمر یله کله جک نسله تمیز بر مثال اولارق
کوسترمک بر وظیفه در .

۲۸ مایس ۹۲۷

ملی مجموعه

دوغان بواړی ښه سکا اتخاف اښکله یو سکا
صنعتکه فارسی کوسترمه که ښوراولدیغ حرمی
بر درجه یه قادر ادا ایدیورم ظندهم .
دیمک صورتیله نقطه نظریزه اشتراک ایتش
اولیورمی ؟

« جوان چشمه سی ، فاروق نافذک ،
اصل شخصیتنه قووشدیغنی ، اصل شخصیتی
قازاندیغنی مزده له یڼ ایلک اثر ږد . بو کتاب ،
دوغرودن دوغریه فاروقک محصولی اولوب
اونده هر هانکې بر شهرت کولکوسنی آرامی
نتیجه سز بر سمدیر . « جوان چشمه سی ،
ایله فاروق ، آرتق یالکیز کندی سسنی
ایشیدیکې ، یالکیز کندی سسنی دیکله ډیکې
برمرحلیه واصل اولمشر . اونی بومر حلیه
ایصال ایدن بولک نژدن کچدیکنی قطعیته
تثبیت ایتکمشکل ایه ده ، شمعدی آنادولونک
چیلیاق باغرنده اوزابوب کیتدیکنی تخمین
ایتک یا کاش اولماسه کرکدر .

فالحقیقه نژده ، فاروق نافذک صنعتی
پشیره ، صنعتک عصاره سنی طابیلالمشیران ،
اونی بیټ بر چشید رنگ ، بیټ بر چشید
رایحه یله زنکینلشیرنه ، حیانتک آنادولوده
سکین سته لږدیر . فاروق ، آنادولویه کیمه دن
اول استابولک دار ، قارناق ، بوغوجی
هواسی اچنده چیریدن ، برینی بولامیان ،
هاسک دالده یووا باباجنی بیلمه ، یورغون ،
آواره بر قوشدی . بو قوشه یکی بر قوت ،
یکی بر حرارت واشتیاق وړنه ، یکی حله لږه
یکی افقره دوغرو قانات اچدیران آنادولو
اولدی . فاروق نافذی تمامالان آنادولو ،
بوتامتی انکینلشیردیرک یوکسه لټ ښه
آنادولودر . آنادولونک طاشندن ، طوبراغندن ،
صویندن ، هواسندن ، اضطرابه سوختندن ،
قارانغیله آیدینلغندن ، سفات و پریشانغیله
رفاه وسعادتندن ، چیرکینلکله کوزلککندن
دامارلږنه آقان سره فاروقک محدودعالمده
یو بولک بر انقلاب وجوده کتیردی ، او عالی
کینشله تدی ، سوله دی وهر شیدن اول
دزینلش دیروب ایچلیندیردی . فاروق آنادولویه
کیتدکن صوکر اصل شیطانی بولدی ، اصل
هدفنی کوردی ، اصل موضوعنی سجدی .

آرتق آرقادالږندن ، دیکر کنج شاعرلږدن
آربلارک باشقا بر بولده ، یالکیز ، متین ،
جسور وجوشغون یوروکه قویولدی .
کندیسی بونی « صنعت » ادلی شعرنده
یو بولک بر قوتله ، واضح ، بیاض بر صنعتله
جوق کوزل ایشاح ایدیور :

باشقا صنعت بیلمه ز ، اوکرده دورورکن
خارجا تاش بر موضوع کی آنادولومز ؛
آرقاداش بز یولده مایلر طوئدورورکن ،
سکا اوغورل اولسون ، آربلور یوز ؛
کورولوبورکه ، آنادولویه کیشی شاعرک
حیانتده نام معناسیله بردونوم نقطه سی اولمشر .
او ، وقیله :

سزی ایلک کوردیکم کوندنیردیر
کوکل سر سرنیردیر ، جان سر سرنیردیر ؛
حانی کوروشیم نه کیشدی بوکون ،
بوسودا روحک دونوم یریدر .

دیدیکی زمان دیکل ، ایشته شیمدی یکی
بر کوشه باشنه کلش ، یکی بر شهراره
صا پیشدر .

« جوان چشمه سی ، نده فاروق نافذی ،
هر شیدن اول یاسک شاعری اولارک
طانیورز :

بولم عمرک ذوقی یاسی نژده ښ ،
دوعادیم حسری بازدامد عمرمه ښ .
ایکله دیکم کدرل ، دوکدیکم کوز باشری ،
روحی بوله داغ کرزدردن بولداشری
کیی ایشدر ځی شاعر اتمه شه ؟
الهامک اقلری خیاللق کیششه

هانکی قانی هانکی روح ابرش اوسره بیلشه ؟
کیمه دیرلر ، صورام ، ښده شاعر دیکله ؟
دیهه رکه بزى صنعتک ماهیت و منبعندن
خبردار ایدن شاعر ، فالحقیقه هان بوتون
شعرلرنده حس ایتدیکی اضطرابری تریم
ایتمش ، شعرینک قانانده دایما آغیر برلمک
حاسنی طاشیمشدر .

فاروق نافذک ، مصرعلرنده اضطرابک
نضی آتان شعرلرینک باشنده اسمی کتابه
عنوار اولان منظومه وار : جوان چشمه سی ...
ویران آنادولو قصبه لږنه جوار باغلر اورتا -
سبنده کندی کندیته دورمادن آقان ،
یاخود یاتیق قیرلرک بوشلغنده اطرافک
سکوته ایجه ، حزین ، توکنمک بیلمه ښ

بر موسیقی ایله آغلایان ، جهلمری یوصونلو ،
کتابه سز ، ایکی طاشله بر یلاقندن عبارت
غریب چشمه لږک ملاتی بوشمرده او قومامق
ایچون انسانک ساده کوزلری دیکل ، کوزلرندن
زیاده کوکلی اورتولو اولمالی ؛ صونی کوندن
کونه داملا داملا آزالان ، داملا داملا
قورویان چشمه لږ ، آنادولونک باغرنده
هیچقران ، هیچقیره ، هیچقیره بیتن چشمه لږ ...
سزده بوتون وطنک المنه تمثال اولان بر
اضطراب وار ، بوکوله بوکوله عکس ایدن
سسکیزله ایچمه ز دویکن بو اضطرابی بز
آکلایور ، فقط یته ضروریوز :

دریدن درنه ایرماقلر آغلار ،
اوزاقدن اوزاقه جوان چشمه سی .
آی صوئک سسندن آکلایان باغلر ،
نه سوبلر شوداغه جوان چشمه سی ؟
بوندن صوکرکان « مضطربلر » ده ایسه
فاروق :

دوغار آج مدد لږدن نورطوبی اختلالر ،
کوزملاشیر کوزمه قانر قصبه لږدیکه .

کې بر قاق قوتلی مصرعی متعاقب ایکی آجی
قطعه ده بختسز ، کیمه سز آنادولوی ، بو
مقدس ، فقط مجروح ، فقیر یوردک حالا
آکلایاشایان درین ، نامتناهی وبلکدواسز
کدر ځی یته اولک دیلیله نقل ایدیور :

— درد باغری قانایر ، طوبراق آتلمیري ،
قیزغین روز کار قوروتور طیشمه صیران قانی .
صایانه قوششم بیه قیزلږمه قارمې ،
بوغداپی ابلر بیر ، بکا قابر صامانی ...

آنادولونک دردینی بوندن داهه آجیق ،
داهه ایچلی ، داهه تمیز وکوزمل آکلانان
شعر کیمکدر ؟ باغرندن صیران قانی قیزغین
روز کارله قورویان اصیل آنادولوکولوسنک
عصر لږدنبری ایشیدیلږن فریادینی جانلاندیرکن
فاروق اوفریاده جواب ویریور :

— سنک باراک قیامتی ندر بیلزم ، دریدره ،
تسلی دین دوا قانی کدرلکدر .
ازلی براضطراب امکانی واری ، دینین ؟
سنکه ای چولیزکرمن ، اضطرابک کندیکی !
بوسطرلر سوکی وطنک ایشله ښ باراسنه
بر تسلی سرینلکله سربلیرکن ، او یارامک
آغریسنی کوسکمزده حس اتمه مک امکانی
موجودمیدر ؟

ایندیکی بخاره دار بر مطالعه در میان ایده جک دیکلر. شیعیدیک مترجک حسن نیتی تقدیر و مساعدیسته موفقیتی تنی ایتمکه اکتفا ایدیوزر.

کروان. — ادبیات فاکولته می باش کابی صدق بک اوی اولان بو کوچوک کتاب، اسکی طرزده یازیش دفته شایان منظومه لری محتویدر. بونلر آراسنده بزه جوق مونس کلن «بهرانلرم»، «تقوینک یاپراقلری» اسمنده کی پارچار شاعرک صمیمی و موفق محصورلر ننددر.

اوله طاشمک که ایچم صانکه آلو فیشتیراقی، برفیریق نی سسی لکن بی مفاد ایلر دیهن شاعرک قلنددن دها بر جوق یازیلر بکله مکده حق لری.

قالی آقشام. — کنچ و عزیز شاعر محمد فاروق بک بر بزرده ک منظومه سیدر. الهامی مبذل و شعره عشق لازال اولان محمد فاروقک لسانده اوافق تفک خطالر، نظمیده وقایه لر نه اهمیتر ضعف لر بولونقله برابر بو پیس انسانه وعد ایدن، امید ایتدیردن برادر.

تعقیب ایتدیگمز شعرلره ایلری به دوغرو هر کون یکی بر خلوه آنان محمد فاروق یکی یاقین بر استقبال دها متکامل و دها موفق بولاقدرد فکر ندر.

فلسفه و اجتماعات مجموعه می. — فلسفی و اجتماعی مسأله لر مراق ایدنلرک بو موضوعلر حقنده کی بیلکیرلری توسیع و تقویه ایتلرینه، تدقیق لرنک سالم بر اصلوده انکشافی ایچون اولرله رهبرلک ایتکچالیشمق اوزره تأسیس ایدیلن فلسفه و اجتماعات مجموعه می مملکتیمزده امثالی پک آز اولان وقور وجدی بر مجموعه در. تحریر بی راغب خلوصی، حامی ضیا، آگاه سری، محمد ثروت بکر کی جوق قیمتدار و علمک شرف و قیمتی آکلامش آرقاداشلردن مرکب اولوق اعتباریه مجموعه مک املنده موفق اولاجنی امید ایدیور و صاحب لرنه موفقیت تنی ایلر بوزر.

★★★

* یکی نشریات *

اوج ساهی واضع قاتون. — استانبول دارالفنون مدرسلردن اورام غلاتی افندی طرفدن تألیف اولونان بو قیمتدار اثرده اوج ساهی واضع قانونک وضع ایتدیکلری بعضی احکام یکدیگریله قارشیلشدیرلوق صورتیه ماهیت و بربریه مناسبتلری تدقیق ایدیلکده در. کتاب کوچوک بر مقدمه ایله بدی فضلن مرکبدر. برنجی فصلده ازدواج، طلاق، اولاد و اولادلیق، میراث، ایکنجی فصلده جنایت، سرقت، زنا، اوچنجی فصلده رهن و امانت، فائض، اوزان و اکیال، دردنجی فصلده عمله، بشنجی فصلده کوله، آلتنجی فصلده حیوانات، یدنجی فصلده حکام و جرم، شولتی، شهادت و یمینه ماغد احکامدن بحث ایدیلکده در. مؤلفک جوق عمیق اولان اهلیت و وقوفی اثرک ترتیب و تنظیمنده باشلیجه موفقیت عاملی اولمشدر. جدی و علمی نشریات بولنده آز جوق فعالیت کوستردیکمز شو صوک سنه لرک دفته شایان قازانچیلردن بریده بو کتاب اولسه کرکدر.

اجتماعات. — بارسده اجتماعات مجموعه می مدیری رونو وورمسیدن معلم ابراهیم ممدوح پک طرفندن ترجمه ایدیلرک اجتماعات و فلسفه کیتبخانه سنک برنجی صایسینی تشکیل ایتک اوزره نشر اولونان بو کتاب، ایلاک واورتا تدریسات معلم لرنه سوسیولوژی حقنده عمومی بر فکر و بره بیلیمک ایچین لسانمه نقل ایدیلش کوچوک برادر. «اجتماعات»، مترجکید سکنر بحیفه لک مقدمه سیله باشلايور. بو مقدمه ده ممدوح پک «جهان انقلاب لرنه نور صاچان» ملتره یول کوسترهن متفکر لرک، فیلولو فرارک، عالم لرک تفکر تار یخنده سیلیمز ایزلر بر افاق سوز. لرنی مملکتیمزده نقل ایتک منورلر دوشن ملی و وجدانی روظیفه اولدیفی، سوبله دکدن صورکا پش اون مسککداشلیه برلکده بو وظیفه نی ایضیه جالیشه جفتی وعد ایدیور. حقنده ایلریده مفصل بر تدقیق نشر ایتک ایتدیمکمز جهته بز بوراده کتابک احتوا

فاروق نافذک، اذناک آتشی دارملاریمزه دوکن، قلب ایکلیتینی بر فیطینا، بر قاصیرغه صورنددر دیسلک لرنه دوله دوران شعرلری آراسنده یاقیجی لذت لرنی الزایده طاندق لرنه، صوکنر عشق اضطر ایله بوغورولش اولانلرددر. صانکه شاعر صنعتک بوتون لینی بونلرده طوبلامش، شعر بک بوتون نکسته سی بونلرده صاقلامشدر. بر انتظار کچه سنک غنائی یورمکزه داملانان شو شعر، ادعاسی یوق ایدن جوق قوتلی بر مؤیددر، صائیز : جاده دن سوفاقره دوغرو سسلر نه لندی، نهر لر قاییدی، قایلر سورمه لندی. بر کومور دومایله نونولندی آققلار، غربته دوشمشرک باشنه چوکدی داملر... صوک بولنجک کومولدی بولده صوک آدملری، بکبی سرت بر ووروشه قیردی قالدیرملری. مزاده تولوکی یالکزر قالدیم اولدیمده : بامان آلم دووازه، سونی کوزلرم جاده، بوای بیچکده م، سن بر ملکک دیه، بولاری بکده م، کورونه بککک دیه. سنک ایچین قادیلار طوبوشدی کندیلرندن، رسمنه سورمه کدم قادیلارک ایلندن. صاقسیده ایلیندی یاراقلر سنک ایچین، سوبلندی کز دیه اوزاقلر سنک ایچین... ساعتلر ساعتلری ووردی چیلک سسله، ساعتلر صوک کچه مک کیدی جنازه سیله. نهایت بی آغلارکن طوبراگ یوزی کولدی، سوفاقرلردن جاده دوغرو سسلر دوکولدی... دها فضله تمجیلدن نه چیقار، بزه کوره فاروقک شعرلر نه قان، جان، حرارت، حرکت، خلاصه حیات و هیجان وار. بو اعتبار ایله «چوبان چشمه می»، نک اک یارز صنعتی، یاشیلان بر اثر اولماسیدر، دینیه بیلر. بو کتابده طولانان شعرلرنک هیسنده فاروق نافذ، حسلرینه، خیال لرنه، بر آز مبالغه ایله — حتی لسانه و نظمه حاکم اولمش، اثر لرنی حقیقی صنعت مشعله سندن قویارلش بر طونام آله و جلنده ابداع ایتشدر. بونک ایچون «چوبان چشمه می»، نه آراق ساده جه بر وعد، بر امید نظر بله باقیلاماز، بو کتاب، بونلردن هر حالده جوق فضله بر نی، دوغایه باشلایلان بر کونشک ایلاک ضیا سر پنتسی، یاخوده شعر تولکسنی فتحه یاشیلان فاروق نافذک ایلاک ظفر سسیدر.

۱۳ مایس ۱۹۲۷ محمد هادی